

ת"פ 19214/08/15 - מדינת ישראל נגד חוסאם עוקבי, אסלאם כראז - נדון

בתי המשפט

בית משפט השלום קריית גת
ת"פ 19214-08-15 מדינת ישראל נ' עוקבי ואח'

בפני: כבוד השופט אור אדם, סגן הנשיאה
המאשימה מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד ג'ורנו לשכת תביעות לכיש
נגד הנאשם 1. חוסאם עוקבי ע"י ב"כ עו"ד שרון אלי
2. אסלאם כראז - נדון

גזר דין בעניינו של נאשם 1

רקע

1. הנאשם 1 (להלן: "הנאשם") הורשע ע"פ הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של סחר בסם מסוכן, בניגוד לסעיף 19+13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] תשל"ג 1973.
2. כעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 3.8.15 התקשר סוכן משטרת לאדם אחר, וביקש לרכוש סם מסוג קוקאין וסם מסוג הירואין. אותו אדם שוחח טלפונית עם הנאשם ותואמה פגישה על מנת להעביר את הסם. בשעה 16:25 הגיע הנאשם יחד עם נאשם 2 למקום המפגש, נערכה שיחה בין הסוכן המשטרת והנאשם באשר לסמים, בסופה הנאשם מכר לסוכן המשטרת סם מסוג קוקאין במשקל 0.16 גרם נטו וסם מסוג הירואין במשקל 0.79 גרם נטו תמורת 300 ₪.
3. במסגרת הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים, הוסכם כי המאשימה תעתור לגזור על הנאשם עונש מירבי בן 10 חודשי מאסר בפועל, בצירוף לעונשי מאסר על תנאי, התחייבות, פסילת רישיון נהיגה בפועל ופסילת רישיון נהיגה על תנאי, ואילו ההגנה תהיה רשאית לטעון באופן פתוח.

טיעוני הצדדים

4. המאשימה עתרה לגזור את הדין על הרף העליון בהתאם להסכמות. התובעת ציינה כי למרות שלנאשם אין הרשעות קודמות, הרי שמדובר בעבירה חמורה ביותר של סחר בסם, כאשר מהשיחה שניהל הנאשם עם הסוכן, כמפורט בסעיף 9 לאישום, עולה מעורבותו העניפה והעמוקה בעסקי הסמים. המאשימה ציינה כי הנאשם 2 הורשע רק בעבירה של סיוע לסחר בסם, בשל נוכחותו בעת העסקה ותו לא, והוא נדון לששה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, כך שעונשו של הנאשם דן, שהורשע בעבירה מושלמת כמבצע עיקרי, חייב להיות חמור יותר.
5. נטען שהנזק שבהפצת סמים מסוכנים מצדיק החמרה בענישה, בייחוד כלפי סוחרי סמים כגון

עמוד 1

הנאשם, ומדיניות הענישה בעבירות אלה, הינה מתן משקל גבוה לאינטרס הציבורי ומשקל נמוך יותר לנסיבות האישיות. המאשימה הפנתה לשורה של פסקי דין מבתי משפט השלום, בהם נגזרו עונשי מאסר ממושכים בגין עבירות סחר בסמים מסוכנים, גם לנאשמים צעירים ללא עבר פלילי.

6. ההגנה טענה כי לנוכח האמור בתסקיר שירות המבחן, למרות חומרת העבירה יש מקום להסתפק בענישה של מאסר בעבודות שירות, זאת על מנת שלא לקטוע את התהליך החיובי בו החל הנאשם. מדובר בבחור צעיר בן 28, ללא עבר פלילי וללא תיקים נוספים לאחר עבירה זו. הנאשם היה עצור תקופה של למעלה מחודשיים, עד ששוחרר לתנאים קשים ומגבילים. הוא למד את הלקח והיום יש פוטנציאל להתנהלות נורמטיבית, שחבל שייקטע על ידי מאסר בפועל.

7. הנאשם עצמו ביקש לשאת דברים טרם גזר הדין. הוא הביע צער על מה שהוא עשה וציין כי הוא רוצה ללמוד מקצוע, להיות חשמלאי ולהתחיל בדרך חדשה.

מתחם העונש ההולם

8. תיקון 113 לחוק העונשין קבע את עקרון ההלימה כעקרון המרכזי בגזירת הדין. עבירה של סחר בסם היא מהעבירות החמורות והבזויות שבספר החוקים. בעניינו מדובר בסמים משני סוגים שונים הירואין וקוקאין, שהם מן הסמים המזיקים ביותר שקיימים. גם התנהלותו של הנאשם כאשר בעת ביצוע העבירה, במהלכה בא בדברים במילות קוד אל מול הסוכן, מלמדת על מעורבות עמוקה בעולם הסמים. מנגד, מעובדות כתב האישום עולה כי הנאשם לא היה בעל הסם. הפניה של הסוכן להשגת הסם, כמו גם המשא והמתן הראשוני, נעשו עם אדם אחר, שלא נתפס ולא הוגש כנגדו כתב אישום, ואילו הנאשם היה כנראה היה שליח מטעמו של בעל הסם.

9. מידת הפגיעה בערך המוגן היא משמעותית, לנוכח העובדה שמדובר בסמים קשים משני סוגים שונים. נסיבות ביצוע העבירה אף הן מחמירות, שכן מדובר בתכנון מוקדם, בתיאום ובשותפות של אחרים, כאשר גם במהלך העסקה עצמה בא הנאשם במשא ומתן עם הסוכן. לזכותו יש להביא בחשבון כרכיב לקולה, את העובדה שמעובדות כתב האישום עולה לכאורה כי לא הנאשם הוא בעל הסם.

10. ההלכה הפסוקה קובעת אמנם, כי שומה על בתי המשפט להלחם גם בבלדרים ומתווכים בסמים מסוכנים, שכן ללא מעורבותם, יקשה על בעלי הסם לבצע את זממם ולהפיץ את הסמים המסוכנים. עם זאת, ברור שיש להביא בחשבון את מעמדו של כל נאשם במסגרת ההיררכיה העבריינית שבהפצת הסם.

11. הפסיקה הנוהגת בעניין עבירות של סחר בסם, קובעת ככלל מאסרים בפועל לתקופות ממושכות, אם כי במקרים חריגים ונדירים נגזרו גם עונשים של מאסר בעבודות שירות.

12. לאחר שאני שוקל את מכלול השיקולים הקונקרטיים, הקשורים בעבירה בה הורשע הנאשם, נראה לי כי מתחם הענישה עשוי להתחיל מששה חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות, בנסיבות חריגות לקולה, ולהגיע עד כדי 15 חודשי מאסר בפועל, בנסיבות מחמירות.

תסקיר שירות המבחן

13. הנאשם נשלח לחוות דעת של שירות המבחן. מתסקיר ראשון מיום 5.5.16 עלה, כי הנאשם מתגורר עדיין בבית הוריו ברמלה. טרם מעצרו עבד עם אביו בעבודת שיפוצים באופן מזדמן, ולאחר מכן במחסן לשיווק תוצרת חקלאית. הנאשם גדל בחברה עבריינית, ומגיל צעיר נחשף להתנהגות בלתי נורמטיבית. עם זאת ציין שירות המבחן, כי הנאשם נטול עבר פלילי ולא נפתחו נגדו תיקים פרט לתיק זה. הנאשם לקח אחריות לביצוע העבירה, אם כי טשטש וצמצם את מידת מעורבותו. הוא הדגיש בפני שירות המבחן כי עקב מצוקה כלכלית, הסכים לשמש שליח להעברת הסם. שירות המבחן התרשם שהנאשם לא הפנים דפוסי חשיבה עבריינים, אם כי במצבי לחץ הוא פועל בקלות דעת. לנוכח האמור לעיל, המליץ שירות המבחן על השתלבותו של הנאשם בטיפול משמעותי וארוך טווח, לפיתוח מודעות עצמית ומוקדי שליטה פנימיים, כדי להפחית את הסיכון לביצוע עבירות בעתיד וביקש דחיה לשלושה חודשים.

14. תסקיר משלים מיום 5.9.16, שב וציין את לקיחת האחריות המלאה, יחד עם טשטוש מידת מעורבותו בעבירות. התסקיר הדגיש כי הנאשם מחזיק במערכת ערכים נורמטיבית, אם כי נוטה להיות מושפע מלחצים חברתיים. במהלך תקופת הדחיה, שולב הנאשם בקבוצה טיפולית למבוגרים. הוא שיתף פעולה בקבוצה, הגיע לכל המפגשים ולקח חלק פעיל. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מגלה נכונות והתבוננות לבחינה של התנהלותו. בדיקות השתן נמצאו נקיות והנאשם היה מוכן לקחת אחריות על התנהלותו ולערוך שינוי באורח חייו. בנסיבות אלה המליץ השירות על צו מבחן לצד ענישה בעבודות שירות.

15. תסקיר משלים נוסף מיום 3.11.16, חיזק את המגמה החיובית. התסקיר העדכני ציין, כי הנאשם ממשיך לשתף פעולה בקבוצה הטיפולית, ובאופן הדרגתי מפתח אמון במשתתפים האחרים. שירות המבחן עתר לאפשר לנאשם להשלים את ההליך הטיפולי על ידי צו מבחן לצד ענישה בעבודות שירות.

גזירת הדין

16. ההכרעה בעניין איננה פשוטה, שכן הנאשם הורשע בעבירה חמורה של סחר בסם מסוכן משני סוגים שונים, עבירה שעל פי רוב ראוי כי העונש בגינה יהא עונש חמור, הכולל מאסר ארוך מאחורי סורג ובריח.

17. מעבר לפסיקה מבית המשפט השלום, הגישה המאשימה את עניין פז (רע"פ 3058/07 דרור פז נ' מ"י (3.5.07)). בעניין פז, מדובר היה בשתי עבירות של סחר בהרואין תמורת ₪ 180 בכל פעם, כשהנאשם היה אדם צעיר ללא עבר פלילי. בית המשפט העליון דחה את הבקשה למתן רשות ערעור ואישר את הענישה של 18 חודשי מאסר בפועל. כב' השופט ג'ובראן ציין כי מדובר בעבירות חמורות שבהן ראוי להשית עונש מאסר לתקופה ממושכת, חרף המלצות של שירות המבחן שלא לעשות כן.

18. אכן, בדרך כלל בעבירות סחר נגזרים מאסרים בפועל מאחורי סורג ובריח, גם לנאשמים ללא עבר פלילי. עם זאת, ניתן למצוא בפסיקה גם מגמות אחרות: בעניין טל (ת"פ (מח' י-ם) 43773-03-14 **מדינת ישראל נ' זוהר טל** (7.2.2015)), נגזר עונש של מאסר בעבודות שירות, על נאשם צעיר ללא עבר פלילי שהורשע במכירת 1,500 כדורי סם תמורת 30,000 ₪, תוך חריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. בעניין אלקלעי (ת"פ (מח' מרכז) 17410-08-13 **מדינת ישראל נ' תום אלקלעי** (30.6.2014)), נגזר עונש של מאסר בעבודות שירות, על נאשם צעיר ללא עבר פלילי שהורשע ביבוא סם הזייתי מהולנד, וכן במכירת סם מסוג קאנבוס לאחרים, והחזקת טיפות LSD. בית המשפט ציין, כי מאסר מאחורי סורג ובריח, עלול לפגוע בהישגים של הנאשם, ולכן יש הצדקה לעונש כה קל, החורג ממתחם העונש ההולם.

19. **מחד גיסא**, יש ממש בטענת המאשימה כי מדובר בעבירה חמורה המצדיקה מאסר מאחורי סורג ובריח, קל וחומר לאחר שהמסייע נדון לענישה של מאסר שירוצה בעבודות שירות לתקופה של ששה חודשים, ויש מקום לאבחן בין המבצע העיקרי לבין המסייע. **מאידך גיסא**, מדובר בנאשם צעיר ללא עבר פלילי, שהחל בהליך טיפולי משמעותי בשירות המבחן, וחבל לקטוע את ההליך הטיפולי על ידי מאסר בפועל ממש.

20. עקרון אחידות הענישה, מחייב ליצור אבחנה בין הנאשם דן לנאשם 2, שנדון למאסר בעבודות שירות לתקופה של ששה חודשים. מנגד, עקרון האינדיבידואליזציה שבענישה, מחייב להביא בחשבון את נסיבותיו הקונקרטיות של הנאשם, ולא לפגוע בהליך השיקומי בו החל. נראה לי כי ניתן לערוך את האבחנה הנדרשת, בכך שייקבע כי לגבי הנאשם דן לא תנוכה תקופת המעצר, זאת בניגוד לנאשם 2, וזאת כאשר מדובר בתקופת מעצר ממושכת של למעלה מחודשיים ימים. עוד ניתן להוסיף קנס כספי, שלא הוטל על הנאשם 2, למרות שהתביעה לא עתרה לעונש כזה, לנוכח חילוט הרכב. בכך נראה כי עקרון אחידות הענישה יבוא על סיפוקו, מבלי לפגוע בשיקום הנאשם.

21. אכן, טיב העבירה מצדיק מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, ואולם בנסיבות העניין הייחודיות והיוצאות הדופן, כאשר הנאשם לא היה בעל הסם ומדובר בעבירה יחידה של בחור צעיר ללא עבר פלילי - נראה לי כי יש להעדיף את שיקולי השיקום ולהסתפק בענישה של עבודות שירות.

22. עוד יש לזכור כי הנאשם יעמוד לפיקוח שירות המבחן במסגרת בצו מבחן, שיהא כחבר על צווארו. אם יפר את צו המבחן ולא יתמיד בהליך הטיפולי, יהא בית המשפט רשאי לבטל את הצו ולגזור עליו עונשים חלופיים, לרבות מאסר מאחורי סורג ובריח.

23. אשר על כן, לאחר שאני שוקל את מכלול השיקולים לחומרה ולקולה, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה ששה חודשים (מהם לא תנוכה תקופת המעצר), אותם ישא הנאשם בעבודות שירות במפקדת מחוז מרכז, בהתאם להמלצת הממונה על עבודות השירות. הנאשם יתייצב לריצוי עבודות השירות ביום 12.12.16 במשרדי הממונה על עבודות השירות שליד כלא רמלה. הנאשם מוזהר, כי אם

יפר את הוראות הממונה על עבודות השירות או המפקח הישיר עליו, אפשר שייקבע כי עליו לרצות את המאסר בפועל ממש.

ב. עשרה חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של שלוש שנים, בהתאם להוראות סעיף 52 (ג) לחוק העונשין תשל"ז - 1977, שלא יעבור כל עבירת סמים שהינה פשע.

ג. חמישה חודשי מאסר על תנאי, לתקופה של שלוש שנים, בהתאם להוראות סעיף 52 (ג) לחוק העונשין תשל"ז - 1977, שלא יעבור כל עבירת סמים שהינה עוון ואיננה פשע.

ד. הנאשם יעמוד לפיקוח שירות המבחן בצו מבחן לתקופה של שנה מהיום. הנאשם מוזהר כי אם יפר את צו המבחן, יהא בית המשפט רשאי לבטל את הצו ולגזור עליו עונשים נוספים.

ה. קנס בסך 10,000 ₪ או חודשיים ימים תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 10.7.17.

ו. הנני פוסל את הנאשם מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה בפועל לתקופה של 10 חודשים.

ז. חודשיים פסילת רישיון הנהיגה על תנאי לשנתיים.

ח. אני מורה על חילוט הכסף שנתפס על הנאשם, מכוח הכרזתו כסוחר סמים, לטובת הקרן שהוקמה ע"פ הפקודה, למעט הסכום של 300 ₪ ששימש לביום העסקה, סכום שיושב למשטרה.

24. **המזכירות תשלח עותק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות בשב"ס.**

25. הסם יושמד.

26. הפקדות בתיק המ"ת יושבו לנאשם באמצעות ב"כ עו"ד שאדי כבהא.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום לבימ"ש המחוזי.

ניתן היום, כ"ח חשוון תשע"ז, 29 נובמבר 2016 במעמד הצדדים.